

Історія II

09-20-2025

Тиждень #3

Лекція #2:

Українські більшовики, 1918 - 1921
(початок – закінчення)

Завдання (з долучених лекцій):

Прочитати:

Лекцію # 6:

Польська окупація українських земель, 1918-1939
ст. 41-43

Виконати:

Виконати Вправу 4.1 на ст. 43.

Польська окупація західно-українських земель

I. Самостійність Галичини

Коли в жовтні 1918 р. Австро-Угорщина розпалася, владу у Східній Галичині перебрала Українська Національна Рада (УНР) очолена Євгеном Петрушевичем. Відділи українських добровольців в дні 1 листопада обсадили {occupied} Львів. Але львівські поляки підняли спротив і після тритижневих боїв, українці мушили опустити місто. Розпочалася позиційна війна навколо Львова і на пограниччі {bordering} з Польщею. Війна тривала цілих сім місяців. Українська Армія позбавлена амуніції і після одержання Польщею шести дивізій генерала Галлера, мусила залишити терен Галичини і перейти на Наддніпрянщину.

II. Признання Галичини Польщі

Хоч Польща Ризьким Договором одержала Галичину і Західну Волинь, але окупація тих земель не одержала тоді міжнародного визнання {recognition}. Щойно в березні 1923 року Рада Амбасадорів Англії, Франції, Італії і США рішили приєднати Галичину до Польщі з тим, що Польща надасть Галичині територіяльну автономію і забезпечить населенню „меншостеві права” {minority rights}. Польща одначе ніколи не думала виконати взятих на себе зобов'язань.

III. Політичні утиски Галицьких Українців

Після окупації Галичини, влада різними способами почала переслідувати українців Галичини. Колишніх вояків УГА або арештували, або відмовляли їм права працювати на державних посадах. Часто відбувалися політичні процеси {political trials} і арешти за спротив {opposition} окупаційній владі. Багато україномовних шкіл ліквідовано як теж українські катедри у Львівському університеті. У відповідь, українці зорганізували „Тайний Університет”, що працював аж до 1925 р. Уряд завів цензуру {censorship} на українські газети та книжки. Встановлено штучний кордон між Галичиною і Волинню. Від 1930 р. почали спроваджувати польських колоністів, щоб змінити етнічний статус Галичини. У 1939 р. середня кількість українців на терені „Східної Галичини” була 60.6%, хоч у 1918 р. їх було понад 70%.

На Волині і Холмщині Уряд провадив проти українців пацифікацію і польонізацію: руйнував церкви, ліквідував українські школи, давав привілеї тим, що переходили на римо-католицькій обряд.

IV. Боротьба за політичні права

Після признання Галичини Польщі, українське населення почало брати участь у виборах до сейму й сенату, і на їх форумі вело легальну боротьбу за свої права. Головніші політичні партії мали своїх представників у парламентах. Легальна боротьба часто не приносила бажаних наслідків. Тому, поруч тих засобів, введено і нелегальні засоби {methods} боротьби. У 1920-их роках постала Українська Військова Організація (УВО). У 1929 р. УВО перетворилося в Організацію Українських Націоналістів (ОУН) під кермою Євгена Коновальця, колишнього команданта Корпусу Січових Стрільців. ОУН була побудована як орденське згромадження {order-type}, яке вимагало самовідречення {self-sacrifice}, дисципліни, довір'я і ідеалізму. ОУН стосувала теж терористичні акти проти польських установ і особистостей.

V. Польсько-українська нормалізація при кінці 1930-их років

Ріст опору з боку ОУН, вплив депутатів у сеймі, та бойкот не-українських крамниць - дещо вплинули на поведінку владних структур. Зріст українського капіталу і підприємництва, як теж ріст *приватних* середніх і високих шкіл примусив Уряд піти на певні поступки {concessions}, які називали „нормалізацією” відносин. Отже уряд відкрив певне число початкових і середніх шкіл, технікумів, що були на утриманні держави. Введено більш гуманне ставлення до питань культури, мистецтва, релігії, спорту. Польська адміністрація навіть змінила назву народу з „русін або русин” на „українець”. Не відомо як далеко пішла б нормалізація, бо в серпні 1939 р. вибухла війна і Польщу поділили між собою Німеччина і СРСР.

Польська окупація західно-українських земель

Ім'я _____

ВКАЗІВКА: Відповіджте на наступні питання.

1. _____ Перебрала владу у Східній Галичині по розпаді Австро-Угорщини.
2. _____ Обступили Львів 1 листопада в 1918 році.
3. _____ Дві причини чому поляки втримали Львів.
4. _____
5. _____ Учоловав УНР в жовтні 1918 році.
6. _____ Приєднали Галачину до Польщі у 1923 році.
7. _____ Дві передумови признання Галичини Польщі.
8. _____
9. _____ Три способи, якими Польща переслідувала українців в Галичині, на Волині і в Холмщині.
10. _____
11. _____
12. _____ Форма легальної боротьби українців проти Польщі.
13. _____ Організація, яка боролася проти Польщі нелегальними способами.
14. _____ Назва поступок, які Польща була змушена дати українцям.
15. _____ Два приклади поступок, які Польща запровадила в Галичині.
16. _____